Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27.06.1974, sp. zn. 14 Co 216/74, ECLI:CZ:KSPH:1974:14.CO.216.1974.1

Číslo: 26/1977

Právní věta: Jestliže nebyly splněny podmínky odpovědnosti organizace za škodu na odložených věcech pracovníka podle ustanovení § 204 zák. práce, je třeba posoudit odpovědnost organizace ještě podle ustanovení § 187 zák. práce. V ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce jde o škodu, která vznikla pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním a která vznikla porušením právní povinnosti nebo úmyslným jednáním, jež sice není v rozporu s právní normou, ale je v rozporu s pravidly socialistického soužití. Nerozhoduje, zda k protiprávnosti došlo zaviněným jednáním anebo bez zavinění; nerozhoduje také, zda právní povinnost porušil pracovník organizace nebo jiná osoba anebo jiná organizace. V případech uvedených v ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce nezáleží na tom, při jaké činnosti vznikla poškozenému škoda. Rozhodné však je, z jakého jednání organizace nebo pracovníků, kteří jednají jejím jménem, vznikla pracovníkovi škoda.

Soud: Krajský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 27.06.1974

Spisová značka: 14 Co 216/74

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 187
§ 204

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhal proti organizaci, u níž je zaměstnán, náhrady škody částkou 4605 Kčs, která mu vznikla ztrátou jeho osobních věcí ze služebního vozidla na pracovní cestě v Rumunsku. V žalobě poukazoval na ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce a podpůrně též na ustanovení § 204 zák. práce.

Okresní soud v Kladně žalobu zamítl, když dospěl k závěru, že odpovědnost organizace za škodu, která pracovníkovi vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 187 odst. 1 zák. práce), je odpovědností spočívající na principu zavinění. Protože zaviněné porušení právních povinností na straně žalované organizace, které by bylo v příčinné souvislosti se vznikem žalobcovy škody, prokázáno nebylo, neshledal odpovědnost organizace podle ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce. Pokud jde o odpovědnost podle ustanovení § 204 zák. práce, měl soud prvního stupně za to, že rovněž není dána, poněvadž podle tohoto ustanovení organizace, u níž je pracovník zaměstnán, odpovídá za škodu na jeho věcech jen tehdy, jde-li o věci odložené pracovníkem při plnění pracovních

úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle tyto věci odkládají. V projednávané věci došlo ke ztrátě žalobcových osobních věcí mimo areál organizace, na služební cestě v Rumunsku, a proto měl soud prvního stupně za to, že organizace za škodu vzniklou ztrátou žalobcových věcí neodpovídá.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání, v němž namítal nesprávné právní posouzení věci. Podle názoru odvolatele je nerozhodné, zda škoda vznikla zaviněným porušením povinností ze strany organizace či nikoliv, stejně jako není z hlediska ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce rozhodným, zda škoda vznikla v organizaci či mimo ni.

Krajský soud v Praze zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Jestliže nebyla v projednávané věci náhrady škody na odložených věcech pracovníka doložena odpovědnost organizace podle ustanovení § 204 zák. práce, bylo třeba posoudit ještě odpovědnost organizace podle ustanovení § 187 zák. práce.

Podle ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce organizace odpovídá pracovníku za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití. Podle ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce organizace odpovídá pracovníku též za škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění úkolů organizace pracovníci jednající jejím jménem (§ 9 a § 10 zák. práce).

Základním předpokladem odpovědnosti podle ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce je tedy to, že škoda vznikla pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Naproti tomu pro odpovědnost podle ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce není rozhodné, při jaké činnosti pracovníkovi škoda vznikla. V uvedeném spočívá tedy rozdíl mezi odpovědností podle ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce a odpovědností podle ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce.

Vznikla-li škoda pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá za ni organizace, byla-li škoda způsobena buď porušením právní povinnosti nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití. Vznikla-li škoda jako důsledek protiprávního jednání, nerozhoduje, zda šlo o jednání zaviněné či nezaviněné. I když je tedy protiprávnost důsledkem objektivních příčin, organizace za škodu odpovídá. Nerozhoduje ani to, že právní povinnost porušila organizace, u níž je pracovník v pracovním poměru, či jiná organizace nebo

Ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce se týká odpovědnosti organizace i v tom případě, když byla škoda způsobena jinou organizací nebo občanem. Pracovník může i náhradu škody způsobené úmyslnou trestnou činností jiné osoby požadovat na organizaci, u níž je zaměstnán. Organizace, která pracovníku škodu uhradí, má pak možnost požadovat úhradu vyplacené náhrady na škůdci.

Odvolatel tedy právem poukazoval na to, že soud prvního stupně, který vycházel z toho, že ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce zakládá odpovědnost organizace, u níž je pracovník zaměstnán, jen tehdy, došlo-li k porušení právních povinností ze strany organizace a nadto k porušení právních povinností, ačkoliv to ze znění citovaného zákonného ustanovení nevyplývá, si nesprávně vyložil tento předpis.

Se zřetelem k tomuto pochybení se pak soud prvního stupně, když neshledal zavinění na straně žalované organizace, již nezabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny další v ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce uvedené zákonné předpoklady pro vznik odpovědnosti žalované organizace, tj. zejména otázkou, zda žalobci škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s

ním, což bude nutné i k odstranění rozporů mezi některými dosud provedenými důkazy, na něž poukazovala žalovaná organizace ve svém vyjádření k odvolání. Může sice jít jen o rozpory zdánlivé, ale zatím chybějí podklady pro ověření si správnosti tohoto závěru.

Dospěje-li soud k právnímu posouzení v tom smyslu, že žalovaná organizace za žalobcovu škodu odpovídá, bude třeba zabývat se podle ustanovení § 189 zák. práce výší škody, což by si vyžádalo rovněž dalšího dokazování, a to zejména pokud jde o otázku případného opotřebení žalobcových věcí (§ 189 odst. 2 zák. práce). Soud prvního stupně si bude muset obstarat i podklady pro posouzení otázky, zda nepřichází v daném případě v úvahu omezení odpovědnosti žalované organizace podle ustanovení § 188 zák. práce.

Řízení si tedy vyžádá dokazování, které je neúměrné řízení před odvolacím soudem.

Bylo proto napadené rozhodnutí zrušeno (§ 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí (§ 221 odst. 2 o. s. ř.).